

Inhoud

Pilot digestaat

Bijzondere bemesting

Helderheid over
Hulpmeststoffen

Bedrijfsnetwerk
Bodemvruchtbaarheid

Focus op bodemvruchtbaarheid en op de kansen voor 100% biologisch!

Dat was de belangrijkste conclusie van de themamiddag "Bemesting & bodembeheer voor de toekomst" 15 mrt jl. Kaders, kritische kanttekeningen, maar vooral ook kansen en oplossingsrichtingen werden gepresenteerd en bediscussieerd...

Verslag te downloaden via: [www.louisbolk.nl/thema bodem/kwaliteit en beheer/ bijzondere bemesting](http://www.louisbolk.nl/thema/bodem/kwaliteit%20en%20beheer/bijzondere_bemesting).

Nieuwe experimenten van start

Na de extreme droogte van de afgelopen weken schieten de gewassen nu de grond uit. Een aantal nieuwe bemestingsexperimenten is van start gegaan en de meerjarige proeven vanuit Bijzondere Bemesting gaan hun laatste jaar in. In deze nieuwsbrief een kort overzicht van wat er vanuit het Louis Bolk Instituut loopt op het gebied van bemesting en bodemvruchtbaarheid.

Pilot: plantaardig digestaat versus rundveedrijfmest

Digestaat is een restproduct dat overblijft na de (co)-vergisting van mest of plantaardig materiaal voor de productie van biogas. Inmiddels bestaan er ook vergistingsinstallaties die draaien op puur plantaardig materiaal. Vooral het restproduct van deze installaties zou een prima meststof kunnen zijn voor de (biologische) akker- en tuinbouw. Belangrijke voordelen van plantaardig digestaat ten opzichte van digestaat uit mestvergisting: minder risico op ziekteverwekkers, minder stankoverlast, minder overleving van onkruiden. Op akkerbouwbedrijf Biotrio is dit voorjaar een pilot aangelegd in spinazie, waarin de potentie van puur plantaardig digestaat wordt vergeleken met die van runderdrijfmest.

Qua structuur was het digestaat vergelijkbaar met drijfmest (zie foto's waarvoor een kleine hoeveelheid mest werd uitgespoeld). Digestaat kon via de drijfmesttank worden uitgereden. De meststoffen werden uitvoerig geanalyseerd op inhoudstoffen, ammoniakemissie, ziekteverwekkers en overleving van onkruiden. De eerste resultaten laten zien dat de totale hoeveelheid stikstof iets hoger ligt bij digestaat. Echter, bij digestaat is 51% van de stikstof organische gebonden en bij drijfmest 42%. De stikstof komt dus iets geleidelijker vrij. In juni weten we of de meststoffen ook effect hebben op de opbrengst van spinazie.

Op 11 juni is er een excursie waarbij diverse bemestingsproeven op het bedrijf zullen worden toegelicht.

Uitvoerders: Akkerbouwbedrijf Biotrio de Nieuwe Weg & Louis Bolk Instituut
Info: M. Zanen (m.zanen@louisbolk.nl)

Organisch materiaal in digestaat

Organisch materiaal in drijfmest

Stikstofinhoud in kg/ton per meststof

	N-NH3	N-org	C/N
Drijfmest	2,5	1,8	7
Digestaat	2,5	2,6	6

Bijzondere bemesting—meerjarig

Op het bedrijf van Haverbeke en Peters (Z.VI) kijken we naar de effecten van 7 bemestingsstrategieën op kwaliteit van de bodem, opbrengst en kwaliteit van het gewas.

Op het perceel in IJzendijke zijn de aardappels (Triplo) gepoot. Er is bemest op basis van 100 kg stikstof. Voor bio-aardappel geen zware gift. Direct na het bemesten zijn de ruggen gefreesd zodat de meststoffen goed zijn ondergewerkt. Interessant is de vraag of bodemvoedende meststoffen als compost en geitenmest en de niet-dierlijke meststof luzerne voldoende stikstof vrijgeven voor een gunstige gewasontwikkeling en opbrengst?

Op het bedrijf Biotrio (West-Brabant) liggen een vast rijpadensysteem en een traditioneel biologisch systeem naast elkaar. Er wordt bemest op twee niveaus: praktijkniveau en volgens fosfaatevenwicht. In het onderzoek kijken we of het rijpadensysteem een betere bodemstructuur geeft en daarvoor met minder mest eenzelfde of beter resultaat kan worden bereikt.

Bij biotrio is het graszaad (Engels raai) begin april bemest met 45 ton drijfmest en met 25 ton drijfmest. Zal het gewas bij zo'n lage gift nog voldoende strijken en wat zijn de gevolgen voor de zaadkwaliteit?

Helderheid over Hulpmeststoffen

Het Louis Bolk Instituut verricht in 2007 en 2008 onderzoek naar werkzaamheid en inpasbaarheid van hulpmeststoffen in de biologische teelt. Op basis van de resultaten moet de sector beoordelen welke hulpmeststoffen acceptabel zijn. Het project wordt gefinancierd door het Hoofd Productschap Akkerbouw.

Discussie

Gebruik van hulpmeststoffen is voor veel telers in de biologische landbouw van belang. Hulpmeststoffen zorgen voor een snelle stikstofaanvulling in het voorjaar en waarborgen daarmee een goede groei en productkwaliteit. Het gebruik van hulpmeststoffen op zich, en specifiek de toepassing van verenmeel en vinasse, staat al enige tijd ter discussie. In het project worden alternatieve hulpmeststoffen beoordeeld op werkzaamheid, prijs, praktische toepasbaarheid en aansluiting bij een biologische manier van denken. In het tweede jaar wordt het gebruik ervan geoptimaliseerd.

Onderzoek

In 2007 worden twaalf verschillende meststoffen vergeleken: digestaat uit co-vergisting van mest, energiemaïs en graskuil, volledig plantaardig maïsdigestaat, luzerneschroot, ricinusschroot, koolzaadschroot, Maltaflor (moutkiemen van gerst en vinasse), Condit (gehydrolyseerde wei), twee soorten biologische kippenmest, en als vergelijkingsmateriaal vinasse, protamylasse en verenmeel. De proef wordt aangelegd in tarwe.

Excursie: 10 juli (zie www.biokennis.nl/bedrijfsnetwerk_bodemvruchtbaarheid)
Info: Willemijn Cuijpers (0343-523868 of w.cuijpers@louisbolk.nl).

AGENDA Bedrijfsnetwerk Bodemvruchtbaarheid

(zie ook: www.biokennis.nl/bedrijfsnetwerk_bodemvruchtbaarheid)

24 mei Excursie pluimveemest drogen (Someren), techniek van drogen, effect op kwaliteit
11 juni Excursie naar Biotrio (Kees van Beek e.a.), bemestingsstrategieën, diverse proeven
28 juni Themadag pluimveemest voor akkerbouw (Lunteren), perspectieven
10 juli Excursie naar NZ27 (Douwe Monsma), hulpmeststoffenproef HPA
18 juli Velddag Biologische Landbouw, Broekemahoeve (Lelystad), lezingen bodemvruchtbaarheid

Op de hoogte blijven? Indien u deze nieuwsbrief óók wenst te ontvangen of indien u geen prijs meer stelt op toezending, mail naar: m.zanen@louisbolk.nl. Eerdere nummers: www.louisbolk.nl.

COLOFON

Doelstelling van het project **"Bijzondere Bemesting"** is het ontwikkelen van strategieën voor duurzaam bodemmanagement, gericht op korte en lange termijn en met mogelijke afstemming op regionale en bedrijfselgen kenmerken.

Het project richt zich op bemesting in de akkerbouw, zowel met dierlijke als met niet-dierlijke meststoffen.

Binnen het project worden twee meerjarige proeven aangelegd: op het bedrijf van Jaap Korteweg wordt onderzoek gedaan naar de vraag of bij gebruik van een GPS-rijpaden-systeem de hoeveelheid mest omlaag kan en op het bedrijf van Frans Haverbeke en Paula Peters in IJzendijke (Z.VI.) wordt in een proef gekeken naar het effect van diverse meststoffen op bodem- en gewaskwaliteit. Resultaten worden gecommuniceerd naar de praktijk via studiebijeenkomsten en nieuwsbrieven.

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Louis Bolk Instituut en verschijnt 3x per jaar.

Project "Bijzondere Bemesting" loopt van dec 2003 tot nov 2007 en wordt gefinancierd door LNV en de Rabobank.

Redactie: Marleen Zanen

Adres redactie:
Hoofdstraat 24, 3972 LA
Driebergen 0343-523860
Email: m.zanen@louisbolk.nl

Projectmedewerkers:

Chris Koopmans (projectleider)

Marleen Zanen (projectcoördinator)

Coen ter Berg (projectmedewerker)

Jan Bokhorst (projectmedewerker)